

Justitiedepartementet
Straffrättsenheten
103 33 Stockholm

Yttrande över Sexualbrottskommitténs betänkande *Ett starkare skydd för den sexuella integriteten* (SOU 2016:60)

Ert dnr Ju2016/06811/L5

Brottsoffermyndigheten tillstyrker de lämnade förslagen.

Det är angeläget att nu ta steget mot en lagstiftning som baseras på bristande frivillighet. Brottsoffermyndigheten ser även positivt på förslaget att utöka det straffbara området genom att införa ett oaktsamhetsansvar för de allvarligaste formerna av sexuella övergrepp och kränkningar. Det är även viktigt att den föreslagna lagstiftningen fastslår att sexualbrott kan utföras på distans och att skyddet för den sexuella integriteten och självbestämmandet gäller även i dessa fall.

5.4 Våldtäkt och andra brott får nya brottsbeteckningar

Med en sexualbrottslagstiftning som inte längre bygger på våld och tvång som medel blir det en naturlig och relevant följd att även brottsbeteckningen våldtäkt utmönstras. Den sexuella självbestämmanderätten och den sexuella integriteten som skyddsintresse sätts i fokus när bristande frivillighet blir grundförutsättning för straffansvaret. Värdet i det normativa budskapet ska inte underskattas.

5.5.2. Valet att delta frivilligt måste komma till uttryck samt

5.5.3. Omständigheter som innebär att ett uttryckt val att delta inte ska tillmätas betydelse.

Straffansvaret tydliggörs när ett uttryckt val att delta frivilligt begränsas till visst tillfälle och till aktuella sexuella handlingar. Även om ett uttryckt val att delta lämnas så preciserar förslaget tydligt under vilka omständigheter en uttryckt frivillighet inte är giltig. Det är även angeläget att förslaget i 1 § 2 st 1 p fastslår att även den som utnyttjar en tvångssituation framkallad av annan kan dömas som gärningsman.

6.5 Överväganden om ändringar i lagen om målsägandebitråde

Ett tidigt förordnande av målsägandebitråde är en framgångsfaktor för utredningar gällande sexualbrott.

Brottsoffermyndighetens uppfattning är att ett system som garanterar ett tidigt förordnande av ett för uppdraget lämpligt målsägandebitråde, i kombination med en god processledning i domstol, i det närmaste kan eliminera den befaraede effekten att förslaget skulle kunna leda till att fler integritetskänsliga frågor ställs till brottsoffret.

Ett skyndsamt förordnande är också angeläget för att säkerställa relevant stöd och information till brottsoffret. I det yttrande som Brottsoffermyndigheten lämnat avseende betänkandet SOU 2016:52 Färre i häkte och minskad isolering så berörs även denna fråga. Det behöver nu än en gång betonas att man behöver säkerställa att även målsägandebiträden kan förordnas skyndsamt utanför domstolarnas kontors-och beredskapstid om man vill öka förutsättningarna för snabbare utredningar. Stödet till den som utsatts för ett sexualbrott kan inte vänta till nästa vardag om man vill åstadkomma bästa möjliga stöd och med det även möjligheten till en ökad lagföring.

Brottsoffermyndighetens har vid tidigare remissvar förordnat att endast advokater bör förordnas som målsägandebitråde. Med den ändrade rekryteringsbas som idag finns för advokatycket så kan myndigheten ställa sig bakom det lämnande förslaget om att istället välja vägen med skärpa kompetenskrav och prövad lämplighet för såväl särskilt känsliga mål som i det enskilda fallet.

9.3.2 Förslagen till en ny sexualbrottslagstiftning

Lämnade förslag kan till att fler personer ansöker om och får brottsskadeersättning. Myndigheten delar uppfattningen om att kostnaderna på kort sikt kan rymmas inom anslaget för brottsskadeersättning. Kostnadskonsekvenserna kommer fortlöpande behöva analyseras.

9.4.5 Behovet av speciella informationsinsatser

Såväl utbildningsinsatser som informationsinsatser kommer bli nödvändiga för att den normativa effekten ska få ett snabbare genomslag. Dessa insatser behöver riktas såväl mot barn och unga i grundskolan som mot yrkesutbildningar och allmänheten i stort för att nå ett snabbare genomslag för bristande frivillighet som ansvarsgrund.

I behandlingen av denna remiss har generaldirektören Annika Öster varit beslutande och brottsskadejuristen Jennie Lejon Koski varit föredragande.

Annika Öster

Jennie Lejon Koski